

JUR9102 Retts sosiologi, rettshistorie, rettsøkonomi

Emnets nivå og omfang

Nivå: ph.d.- emne for kandidater tatt opp på fakultetets ph.d. -program

Plassering i programplanen: emne under del A, del av modul 1

Undervises: hvert høstsemester (november mnd)

Studiepoeng: 2,5

Kort beskrivelse av emnet:

Rettsvitenskap består både av rent normative disipliner og av mer tverrfaglige disipliner som rettshistorie, retts sosiologi og rettsøkonomi. I disse disiplinene kombineres normativ rettsvitenskapelig viten og andre disipliner som historie, sosiologi og økonomi. Flere tverrfaglige disipliner kunne vært nevnt. Mange viktige forskningsoppgaver krever i dag bruk av tverrfaglige rettsvitenskapelige teorier og metoder alene eller ved siden av de rent normative disiplinene.

- Retts historie bidrar til å sette dagens rettslige disipliner i en historisk sammenheng. Det er også viktig å kartlegge rettens historie.
- Retts sosiologi bidrar med å se og forklare retten i sin samfunnsmessige sammenheng, kartlegge konsekvenser av retten og forklare forholdet mellom rett og samfunn. Retts sosiologien anvender teorier om samfunnet og konkrete empiriske metoder.
- Retts økonomien bidrar med økonomisk teori til å forklare forholdet mellom rett og økonomi og til å vurdere rettsregler i et økonomisk perspektiv.

Hva lærer du?

Emnet skal gi deg:

- Kunnskap i og evne til refleksjon over sentrale teoretiske og metodiske retninger innenfor rettshistorie, retts sosiologi og rettsøkonomi som disipliner og metodiske perspektiv innenfor rettsvitenskap i bred forstand.
- Evne til metodisk refleksjon innenfor de teoriene og metodene som presenteres og over sammenhenger mellom rettslig tenkemåte og utvikling, de lege lata og de lege ferenda, og tenkemåte og metode i de tverrfaglige disiplinene.
- Evne til refleksjon over de vitenskapsteoretiske og forskningsmetodiske utfordringer som teoriene og metodene reiser.

Pensum og krav til deltagelse:

- ca. 100-120 s fra hvert av de tre fagene, til sammen. ca. 350s, se veiledende pensum- og litteraturliste nedenfor,
- deltakelse i seminar over 3 dager, - essay (5-10s) etter JUR 9101 eller 9102 (se Retningslinjer for essay).

Litteratur / veiledende pensumliste:

Retts sosiologi:

Mathieu Deflem, "Part III Sociological Dimensions of Law" i *Sociology of Law. Vision of a Scholarly Tradition*, Cambridge, 2008, (s.145-224, 80s.),

Gunther Teubner, "Coincidentia Oppositorum: Hybrid Networks Beyond Contract and Organisation" i "*Networks. Legal Issues of Multilateral Co-operation*", red. Marc Amstutz og Gunther Teubner, Oxford: Hart, 2009, (s.3-15, 13s.)

Duncan Kennedy, "Three globalizations of Law and Legal Thought" i "*The New Law and Economic Development*", Cambridge University Press, 2006,

Kristian Andenæs, Anne Hellum, Inger-Johanne Sand, *Rettsliggjøring, kvinner, makt og politikk*, (tre kommentarer til Maktutredningen av 2003), Institutt for retts sosiologi og kriminologi stensilserie, nr.101, 2005 (65s)

Boaventura de Sousa Santos og Cesar A. Rodriguez-Garavito, "Law, politics and the subaltern in counter-hegemonic globalization" i "*Law and Globalization from Below*", red. De Sousa Santos og Rodrigues-Garavito, Cambridge university Press, 2005

Niklas Luhmann, "Society and its Law", kap.12, i "*Law as a Social System*", Oxford: Oxford University Press, 2005, utdrag (s.464-477, 14s)

Niklas Luhmann, "The Differentiation of Society", i "*The Differentiation of Society*", New York, 1982 (s.229-254, 25s.)

Michel Foucault, "Lecture two. Jan.14. 1976", in "*Society must be defended*", New York: Picador, 2003, (s.23-41, 19s.), og "Panoptismen" I "Det moderne fengsels historie", Oslo, 1977, (s.176-201, 25s.)

Katja Franko Aas, "Global Criminology" i "*The Sage Handbook of criminological Theory*", red.Eugene MacLaughlin og Tim Newburn, Los Angeles: Sage, 2010, s.427-446 (20s)

Katja Franko Aas, "Getting Ahead of the Game: Border Technologies and Rhetoric Space of Governance" i *Global surveillance and Policing: Borders, Security, Identity*, red.Mark B.Salter, Elia Zureik, Katja Franko Aas, Cullompton: Willan, 2005, s.194-214 (20s)

Inger-Johanne Sand, "Hybrid Law" I *Soziologische Jurisprudenz. Festschrift für Gunther Teubner*, Berlin: de Gruyter, 2009, s.871-886 (16s)

Det foreligger to nordiske antologier i retts sosiologi som det kan velges artikler fra:

Scandinavian Studies in Law, "Law and Society", Stockholm, vol.53, 2008 (445s)

Nordisk retts sosiologi, red.Bettina Lemann Kristiansen og Anette Storgaard, København: Jurist- og økonomforbundets forlag, 2010 (230s)

Rettsøkonomi:

Innføringslitteratur :

EIDE/STAVANG, *Rettsøkonomi*, 2008, utvalgte deler.

HANSON, JON, KATHLEEN HANSON AND MELISSA HART, Law and Economics, *In: Patterson (ed), A Companion to Philosophy of Law and Legal Theory*, 2nd ed., Oxford o.a.st. 2010, s. 299-326.

KOLSTAD, OLAV, "Rettsøkonomi i juridisk argumentasjon", *TfR* 2008, 45s.

OGUS, ANTHONY, Law and Economics in the Legal Academy or What I Should Have Said to Discipulus, *University of Toronto Law Journal* 2010, s. 169-175.

SALZBERGER, ELI, The Economic Analysis of Law – The Dominant Methodology for Legal Research?!, *Haifa Law Review* 2008, s. 207-235.

Hovedlitteratur (200s):

EIDE, ERLING, PAUL H. RUBIN OG JOANNA M. SHEPHERD, *Economics of Crime*, Boston 2006, section 1, 2.1-2.5.2, 2.6, 3.1-3.7 (39s).

EIDE, ERLING, Kapitaliseringsretten og Høyesteretts misforståelse, **8** *Tidsskrift for Erstatningsrett*, nr. 3 2011 s. 125-162, nærmere bestemt følgende avsnitt: 1, 2, 3.1-3.2, 5 og 7 (15s).

KOLSTAD, OLAV, Konkurranseloven som virkemiddel til å fremme "forbrukernes interesser" *TfR* 2005, s. 1-94, nærmere bestemt følgende avsnitt: 1, 2 og 3 (67s).

LANDO, HENRIK, On the Pareto-optimality of Contract Rules, *In: Røsæg m.fl. (eds), Law and Economics*, Oslo 2010, s. 121-130.

RØSÆG, ERIK, Joint and Several Liabilities in Bankruptcy Revisited, *In: Røsæg m.fl. (eds), Law and Economics*, Oslo 2010, s. 205-216.

STAVANG, ENDRE, Property in Emissions? Analysis of the Norwegian GHG ETS with references also to UK and the EU, *Environmental Law and Management* 2005, s. 209-217.

STAVANG, ENDRE, Two challenges for the ECJ when examining the Environmental Liability Directive, *Environmental Liability* 2010, s. 198-201.

STAVANG, ENDRE, Noen tanker om samfunnsøkonomiens forhold til domstoler og rettsvitenskap, Inge Lorange Backer, Ole Kristian Fauchald og Christina Voigt (red.) *Pro Natura – festskrift til Hans Chr Bugge*, Oslo (kommer, 2012), s. 484-497.

WILHELMSSEN, TRINE-LISE, *Årsaksproblemer i erstatningsretten*, 2011, nærmere bestemt følgende avsnitt: 1, 2, 3.5, 4 og 5. (33s).

Supplerende litteratur

Encyclopedia for Law and Economics.

New Palgrave Dictionary of Economics and the Law.

Rettshistorie:

Dag Michalsen: *Romerrettsideologi* (2008) kap 1 s. 8-31, 23s.,

Dag Michalsen, *Hva er "europeisk rettskultur"?* *Refleksjoner om et nytt nordisk historisk Og komparativt bidrag.* *TfR*.2004, nr.2, s.26-55, 30s.,

Dag Michalsen: *Rett – en internasjonal historie* (kommer ca 15/10 2011) kapittel 1 (ca 40 sider)

Dag Michalsen: *Universitetsjuristene og nasjonen. Operasjonell rettsforskning 1800-2000 i: Nytt norsk Tidsskrift* 2005 s. 312-326,

Dag Michalsen: *Finnes det en kritisk tradisjon i norsk rettsvitenskap? i: Fauchald/Jakhelln/Syse (red): dog Fred er ej det Bedste. Festskrift til Carl August Fleischer på hans 70-årsdag* 26. august 2006 (2006) s. 383-402

Lars Bjørne, *Nordisk Rettsvitenskapshistorie I* s. 1-14; bind II s. 9-30; bind III s. 454-460

Jørn Øyrehagen Sunde, "Speculum Legale", Bergen: Fagbokforlaget, 2005, utdrag (Dag Michalsen skal legge til et par internasjonale artikler her.)